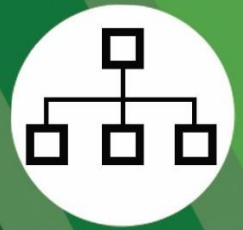

گزارش پژوهشی :

مروری بر ادبیات شرکت‌های وابسته به دولت و حاکمیت

اندیشکده اقتصاد مقاومتی

گروه حکمرانی

مرداد ماه ۱۳۹۸

رهبر معظم انقلاب: علاج برون رفت از مشکلات کشور «اقتصاد مقاومتی» است.

معرفی اندیشکده اقتصاد مقاومتی

اندیشکده اقتصاد مقاومتی یک کانون تفکر با مأموریت «تصمیم سازی برای حل مسائل اقتصاد کشور در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی» است که در سال ۱۳۹۵ فعالیت رسمی خود را آغاز نمود.

شناسایی شبکه مسائل در هر حوزه موضوعی، طراحی راهکار برای حل مسائل احصاء شده و هم‌اندیشی جهت ارزیابی و تدقیق آن، بررسی تجربیات جهانی، طرح مباحث در فضای نخبگانی و رسانه‌ای و پیگیری راهکارهای ارائه شده از دستگاه‌ها و مسئولین مرتبط به منظور اتخاذ تصمیمات لازم، از جمله فعالیت‌هایی است که در اندیشکده انجام می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند از طریق سایت Mett.ir با اندیشکده اقتصاد مقاومتی در ارتباط باشند و نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خود را در خصوص این گزارش و همچنین سایر فعالیت‌های اندیشکده، مطرح کنند.

مروری بر شرکت‌های وابسته به دولت و حاکمیت

حکمرانی	گروه موضوعی:
پژوهشی	نوع گزارش:
۱۳۹۸۰۵۴۰۶	شناسه:
۱۳۹۸/۰۵/۰۵	تاریخ انتشار:
میثم یوسفی	تهیه و تدوین:
سید بهزاد بقایی	مدیر مطالعه:
محمد امینی رعیا	ناظر علمی:

خلاصه مدیریتی

شرکت های دولتی در دنیا با واژگان مختلفی شناخته می شوند اما مهمترین واژه ای که موید شرکت های دولتی است، SOE (State owned enterprise) است. این شرکت ها در دنیا نقش مهم و تأثیرگذاری دارند به طوری که در حدود ۱۰ درصد از بزرگترین شرکت های دنیا از منظر ارزش دارایی را به خود اختصاص می دهند.

شرکت های دولتی برخلاف تصور غالبی که در کشور وجود دارد، در کشورهای پیشرفته هم حضوری فعال دارند و در حدود ۶ درصد از تولید ناخالص کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی که اغلب توسعه یافته محسوب می شوند، به وسیله شرکت های دولتی حاصل می شود.

علاوه بر حضور فعال شرکت های دولتی در تولید ناخالص کشورها، این شرکت ها بعضاً از منظر عملکرد نه تنها بدتر از شرکت های خصوصی نیستند، بلکه در برخی موارد حتی عملکردی بهتر و اقتصادی تر به نسبت بخش خصوصی از خود بروز می دهند.

شرکت های دولتی همچنین در برخی حوزه های حساس و استراتژیک که بخش خصوصی توان فعالیت در آن را ندارد یا تمایلی برای حضور در آن عرصه ها را ندارد، مشغول فعالیت هستند. به عنوان مثال در حوزه انرژی به واسطه حجم بالای سرمایه گذاری مورد نیاز، بخش خصوصی از توان کافی برای نقش آفرینی برخوردار نیست و همین امر موجب گردیده که اغلب شرکت های حوزه انرژی، وابسته به دولت باشند.

با توجه به اهمیت این شرکت ها در اقتصاد و همچنین حضور پررنگ این شرکت ها در اقتصاد ایرانی آشنایی با مفاهیم و ادبیات شرکت های دولتی در دنیا و همچنین الگوهای مدیریت آن ها می تواند برای کشور مفید باشد. از همین روی در این گزارش تعاریف، اهداف شکل گیری، مأموریت ها و مدل نقش آفرینی شرکت های دولتی در دنیا مورد بررسی قرار گرفت.

در انتهای گزارش نیز صندوق سرمایه گذاری تماسک که بزرگترین شرکت دولتی سنگاپور است و مدیریت دارایی های دولت سنگاپور را بر عهده دارد مورد بررسی بیشتری قرار گرفته است.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۴
فصل ۱. مبانی و کارکردهای شرکت های دولتی	۶
۱-۱- تعریف و انواع شرکت های دولتی	۶
۱-۲- شرکت های دولتی مبانی، مشکلات و کارایی.....	۷
۱-۲-۱- فلسفه وجودی شرکت های دولتی	۷
۱-۲-۲- مشکلات شرکت های دولتی	۸
۱-۲-۳- کارایی در بخش خصوصی و عمومی	۹
۱-۳- کارکردها و مأموریت های شرکت های دولتی	۱۰
۱-۴- رابطه شرکت های دولتی با دولت و بخش خصوصی	۱۰
۱-۴-۱- شرکت های دولتی	۱۰
۱-۴-۲- شرکت های خصوصی	۱۱
۱-۴-۳- تفاوت بین شرکت های بخش عمومی و خصوصی	۱۱
فصل ۲. نمونه ای از یک شرکت دولتی در سنگاپور	۱۲
۲-۱- حکمرانی در تماسک امروزی	۱۶
۲-۲- تماسک الگوی موفق	۱۸
منابع	۱۹

فهرست نمودارها

نمودار ۱ ارزش دارایی شرکت های دولتی کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی (OECD).....	۴
نمودار ۲ پرتفوی تماسک، بر حسب بخش، ۲۰۱۴.....	۱۵
نمودار ۳ پرتفوی تماسک، بر حسب مناطق جهان، ۲۰۱۴.....	۱۶